

Є ЩО ПОЧИТАТИ!

ЛИСТ ДО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Дорогий п. Володимире!

Давно вже отримала числа 3-6 і 7-9 за 2015 рік. Давно їх перечитала (аж вони порозвалювались на окремі сторінки: кажіть щось друкарні на майбутнє, бо це ж неможливо!).

Давно вже й передплатила «Березіль» на наступне півріччя.

А відписати докладніше все не зберусь.

Лист мій, звісно ж, як завжди — відук на прочитане.

В числі 3-6-му насамперед — дяка сердечна за публікацію маминих «Провінційних сцен»! (Мова про оповідання Ольги Павленко. — *Ред.*).

Цікава розмова Тані Терен з Іваном Драчем. Цікава, окрім іншого, й тим, що Драч принагідно висловлює свою думку з приводу плагіату Загребельного, мовби продовжуючи нашу з Вами, п. Володимире, давню про це розмову.

«Ухильна», я б сказала, думка, таке собі — «ні вашим ні нашим», але — хай.

Вже цим він той плагіат визнає...

Прекрасні й дуже людяні «Етюди пам'яті» («Повне затемнення сонця») Миколи Возіянова! Трохи заплутаніші, але теж цікаві — спогади про батьків Марії Зобенко.

Відчуття якоїсь інтриги й незавершеності водночас зосталось після новел Артема Поспелова («Щастя в морі») й Ольги Бреславської («Хата згоріла»).

Дуже теплий і живий (як і все в Раїси Харитонової) спогад про Анатолія Дімарова.

Просто шокували подробиці «літературного звірства» (чи як те все назвати?) у справі «Березоля»!.. Як таке можливе?.. Жах! Щоправда, пригадавши недавно зустріч у нашому університеті з одним із керівників Спілки (о, то окрема розмова!!!), — я вже наче б і не мала дивуватись. Заодно згадала й своє єдине «очне» знайомство із чи не найголовнішим «героем» цієї історії. Це було на передостанньому письменницькому з'їзді. Хоч робота ще була в розпалі й «поливати» її було ще ранувато, посланець літературного Харкова сидів у залі вже п'янючий як чіп. Та якби ж сидів! Він постійно лаявся, щось горланив і викрикував!.. За ним ні чути нічого, ні видно... Це не людина, а мов чиясь зла карикатура на людину... Я тоді ще й подумала: «Тю! І вродило ж таке чудо на нашій літературній „ниві“!..»

Нарешті — просто до сліз зворушив отой маленький відгук Миколи Мамаєва на нашу з Вами публікацію про Василя Симоненка (повість Марини Павленко «Мічений небесами». — *Ред.*). Мамай — учитель і великий патріот (як Ви, мабуть, знаєте), котрий волею історичних обставин мусить нині проживати на самісінькій межі з так званою «ЛНР». Саме після маминих оповідань у «Березолі» кілька років тому він озвався до неї, і вони час від часу обмінюються листами. Щось тепле й мудре був раз написав і мені. Вражає його увага до Слова, обізнаність і, мабуть, теж літературний талант. І тим милішим є його відгук, що на мою «Райдугу в решеті» (книжку про дитинство П.Тичини, Н.Суровцової, В.Симоненка, В.Стуса й І.Жиленко) — це, по суті, чи не єдиний відгук! Ах, ні: в останньому числі «Української літературної газети» було щось теж дуже гарне й тепле про «Райдугу...» від Михайла Насенка! Щоправда, цю публікацію мало хто помітив: усі кинулись «вітати» мене з добіркою від Романа Лубківського, надрукованою в цьому ж числі, — там є присвячені мені «поезії». Про мертвих, звісно, або хороше, або нічого, але все ж поставлю риторичне

запитання. Якщо людина, до якої ти ставилась винятково як до старшого класика, на книжку якої свого часу навіть написала шанобливу розлогу рецензію і ніколи нічого більше, – раптом вихлюпує на тебе у всеукраїнській газеті потік хтивої поетичної слини (ще й з елементами моралізаторства)... Це сприймати як особисту образу чи – як хвилину слави й дармовий піар?..

Отже, дякую широ Вам, п. Володимире, за це число!!!

Номер 7-9 почався із нарису про Устима Голоднюка... Чим змусило мене довго і безпросвітно ридати... Устим Голоднюк... Голуба каска, яка мала стати йому оберегом... І його личко... І його «Небо падає» (так він жартував до товаришки, коли та скаржилась на життя: «А-а-а. Небо падає!»)... Він мені — як один із головних і найзворушливіших символів Революції Гідності... І оте його «Що, бабчику?» — коли відчував називати себе «Устимчиком»... І те фото... І той сон... Словом, показувала цю статтю своїм студентам, обговорювали, плакали разом... Дехто надихнувся написати щось подібне про своїх загиблих родичів-Героїв... Я сказала: «Пишіть, бо ніхто, крім вас. Пишіть, навіть якщо ніде-ніхто не опублікує! Пишіть отак само: з деталями, з „дрібничками“, з живими моментами...» Ох...

Сподобалось «Літо стояло» Олександри Ковальнової (особливо початок!), хоч і не все далі видалось правдоподібним...

Симпатичні замальовки Вікторії де ла Віти...

Просто потрясло оповідання «Весела хата» Володимира Затуливітра. (На свій сором, а «Березолу» до честі, скажу, що це, по суті, перший твір цього автора, в якому він нарешті для мене ВІДКРИВСЯ як геніальний, до того якось не зачіпав моєї душі.) Слава і честь Любові Снісар за публікацію. От лиш для чого ото в кінці був її коментар, а по суті — розжовування очевидного? Не зрозуміла...

Знов порадувала Таня Терен: уже своєю розмовою з Юрієм Щербаком.

Що ж до її розмови з Андруховичем, то вона (розмова) тільки підтвердила мої попередні враження від сього письменника: «мила (чи „мильна“?) банальність». «Смерть — це та країна, в якій ще ніхто з нас не побував. А ті з нас, які туди поїхали, з неї не повернулися, тому ніхто нічого про це розповісти не може» — і тому подібне. Про такі речі наші доньки мовлять: «Дякую, кеп». Тобто спасибі, але ти повторюєш очевидні, усім і без того сто разів відомі речі.

Прочитала й подані Вами «Три листи Василя Барки...».

На цьому — дякую ще раз і сподіваюсь на зустрічі з «Березолем» у новому році.

МАРИНА ПАВЛЕНКО

м. Умань
на Черкащині